

Περί Εκλογών & Αποχής (Μέρος 1) (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα ['The Justice Project'](#) τον Φλεβάρη του 2021.

Αναδημοσιεύτηκε μετέπειτα στην ιστοσελίδα της [ομάδας 1917](#).

Περιεχόμενο

ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΩΝ & ΑΠΟΧΗΣ (ΜΕΡΟΣ 1)

February 22, 2021

Απέχουμε 3 μήνες από τις επόμενες βουλευτικές εκλογές, και, όπως κάθε φορά πριν από εκλογές, γινόμαστε σχεδόν καθημερινά δέκτες εκκλήσεων και προτροπών να ψηφίσουμε. Το περιεχόμενο των εκκλήσεων διαφέρει από έκκληση σε έκκληση, αλλά όλες έχουν ένα κοινό: εκφράζουν την άποψη ότι η ψήφος είναι πολιτική πράξη με σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο. Ακούμε συνεχώς πως η ψήφος είναι η υπέρτατη πολιτική πράξη σε μια δημοκρατία, πως έτσι ασκούμε το δημοκρατικό μας δικαίωμα σαν πολίτες δημοκρατικής χώρας, και πως είναι η κύρια – αν όχι η μόνη – οδός αν θέλουμε να επηρεάσουμε τα πολιτικά δρώμενα της χώρας μας. Επί της ουσίας, αυτό που μας λένε είναι ότι η δημοκρατία ισούται με τη διεξαγωγή εκλογών σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Όλες οι εκκλήσεις για να ψηφίσουμε κατακρίνουν, άμεσα ή έμμεσα, την αποχή. Η αποχή κατακρίνεται σαν αποποίηση του δημοκρατικού σου δικαιώματος και σαν πράξη πολιτικής αδιαφορίας. Σύμφωνα με αυτή τη λογική, αν δεν ψηφίσεις, αποποιείσαι του δικαιώματός σου να ακουστείς σαν πολίτης μιας δημοκρατικής χώρας, αφήνοντας άλλους να αποφασίσουν για σένα, ενώ όταν ψηφίσεις, αποφασίζεις εσύ για το μέλλον της χώρας σου. Κατακρίνεται επίσης σαν έμμεση υποστήριξη στην ήδη εκλελεγμένη κυβέρνηση, ή σε όποιον είναι φαβορί στις εκλογές. Ένα πρόσφατο meme που κυκλοφόρησε λέει χαρακτηριστικά πως «Η αποχή είναι ανοχή» (εννοώντας ανοχή στην εκλελεγμένη κυβέρνηση Αναστασιάδη). Κατά τη λογική αυτή, όποιος δεν ψηφίσει ενάντια στην κυβέρνηση, έμμεσα την αποδέχεται. Οι εκλογές με αυτό το τρόπο προκρίνονται σαν η κύρια ευκαιρία των πολιτών να εναντιωθούν στην κυβέρνηση.

Από την άλλη, υπάρχουν και κάποια άτομα – κυρίως αναρχικοί – που δηλώνουν υποστηρικτές της αποχής σαν πολιτικής πράξης. Αυτά τα άτομα εναντιώνονται στην αστική δημοκρατία και υποστηρίζουν πως η ψήφος στις εκλογές νομιμοποιεί και υποστηρίζει αυτό το θεσμό. Θεωρούν πως όταν ψηφίζεις γίνεσαι συνένοχος στο υπάρχον αστικό δημοκρατικό σύστημα, και άρα η ηθικά και πολιτικά ορθή πράξη είναι η αποχή από τις εκλογές. Η αλλαγή δεν μπορεί να έρθει παρά μόνο έξω από την αστική δημοκρατία και τους θεσμούς της, και ενάντια σε αυτούς.

Κατά τη γνώμη μου, τόσο οι υποστηρικτές του να ψηφίζεις, όσο και οι υποστηρικτές της αποχής, κάνουν το ίδιο λάθος: και οι δύο λανθασμένα πιστεύουν πως η στάση ενός πολίτη προς τις εκλογές –

η συμμετοχή ή η μη συμμετοχή του – είναι πολιτική πράξη με σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο. Λόγω αυτής της αντίληψης, τόσο οι μεν όσο και οι δε δίνουν σημαντική αξία στις εκλογές, είτε παροτρύνοντας τη συμμετοχή σε αυτές είτε την αποχή. Αυτή η αντίληψη είναι λανθασμένη. Η στάση κάποιου προς τις εκλογές δεν έχει και τόση σημασία, καθώς συνήθως δεν αποτελεί ουσιαστική πολιτική πράξη — δηλαδή πράξη με δυνατότητα να αλλάξει την κοινωνία. Αυτό δύναται να γίνει μόνο σε συγκεκριμένες περιστάσεις, οι οποίες δεν ισχύουν στην Κύπρο του 2021. Και εξηγώ.

*

Μια πράξη είναι πολιτική όταν επηρεάζει την κοινωνία προς την κατεύθυνση που θέλει το υποκείμενο που την πράττει. Είναι άσκηση δύναμης ή εξουσίας, και άρα προϋποθέτει τέτοια δύναμη ή εξουσία. Για να αποτελέσει ουσιαστική πολιτική πράξη λοιπόν η ψήφος ή η αποχή, χρειάζεται να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την κοινωνία προς μια ή άλλη κατεύθυνση — τη δυνατότητα να επιφέρει κοινωνική αλλαγή. Έχουν αυτή τη δυνατότητα;

Η αποχή έχει μηδαμινό πολιτικό αντίκτυπο. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους πολίτες επιλέγουν να απέχουν από τις εκλογές, αλλά το αποτέλεσμα αυτής της επιλογής είναι σχεδόν πάντα το ίδιο: τίποτα. Όση και να είναι η αποχή, ακόμη κι αν η πλειοψηφία του κόσμου με δικαίωμα ψήφου δεν ψηφίσει (κάτι που συμβαίνει τακτικά στην Αμερική), οι εκλογές συνεχίζουν να γίνονται και το πολιτικό κατεστημένο να διαιωνίζεται. Εάν απλά απέχεις από τις εκλογές χωρίς να κάνεις κάτι άλλο, δεν επηρεάζεις την κοινωνική πραγματικότητα προς την κατεύθυνση που θέλεις. Η αποχή έχει νόημα μόνο αν συνδυάζεται με άλλες πολιτικές πράξεις, λόγου χάρη, με τη διεξαγωγή εξέγερσης.

Από την άλλη, συνήθως ούτε η ψήφος έχει ουσιαστικό πολιτικό αντίκτυπο, παρόλο που οδηγεί σε αλλαγή του προσωπικού που μας κυβερνά. Αυτό ισχύει επειδή τα κόμματα και τα πολιτικά πρόσωπα μεταξύ των οποίων καλείται να επιλέξει ο κόσμος στις εκλογές δεν έχουν ουσιαστικές πολιτικές διαφορές. Όλοι πρεσβεύουν την ίδια ιδεολογία και τάξη, δηλαδή, την αστική ιδεολογία και τάξη, και άρα, κινούνται όλοι στο ίδιο πολιτικό πλαίσιο. Μπορεί κάποιοι να δίνουν λίγο περισσότερες κοινωνικές παροχές από άλλους, ή να είναι λιγότερο εθνικιστές, αλλά επί της ουσίας η πολιτική τους είναι η ίδια. Ιστορικά υπήρξαν εξαιρέσεις σε αυτή την κατάσταση, αλλά η Κύπρος του 2021 δεν αποτελεί μια τέτοια εξαίρεση. Όλα τα κόμματα στηρίζουν τον καπιταλισμό και την πολιτική οικονομικής λιτότητας, τα αυστηρά μέτρα κατά του κορονοϊού, και το λεγόμενο «εθνικό συμφέρον». Ακόμα και στο ζήτημα του Κυπριακού, όπου το ΑΚΕΛ υποτίθεται διαφοροποιείται, στα αλήθεια δεν είδαμε μεγάλη διάθεση σύγκρουσης με το κυρίαρχο εθνικιστικό/πατριωτικό αφήγημα.

Όταν τα κόμματα και τα πολιτικά πρόσωπα μεταξύ των οποίων καλούμαστε να επιλέξουμε δεν έχουν ουσιαστικές πολιτικές διαφορές, η δυνατότητα επιλογής μας είναι πλασματική. Όποιον και να ψηφίσουμε, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο: το πολιτικό κατεστημένο και οι πολιτικές του συνεχίζουν, με μόνη διαφορά την αλλαγή στη μερίδα του κατεστημένου που κυβερνά. Αυτό σημαίνει πως ο κόσμος δεν έχει πραγματική δυνατότητα να επηρεάσει και να αλλάξει την κοινωνική πραγματικότητα: αυτή παραμένει η ίδια όποιον και να ψηφίσει. Όσοι ενστερνίζονται αυτή την πραγματικότητα δεν έχουν πρόβλημα, αλλά όσοι από εμάς θέλουν να την αλλάξουν στερούνται επιλογών στις εκλογές. Είναι γεγονός πως κάποιοι πολιτικοί ή/και κόμματα είναι λιγότερα διεφθαρμένα από άλλα. Αυτό όμως δεν αρκεί για να τους ψηφίζουμε εάν δεν συμφωνούμε με τις πολιτικές τους απόψεις και την ιδεολογία τους.

Τέλος πρώτου μέρους. Διαβάστε το δεύτερο μέρος [εδώ](#).

Φειδίας Χριστοδουλίδης

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2020-2029, 2021, The Justice Project \(Ιστοσελίδα\), Απροσδιόριστη Τοποθεσία, Εκλογές](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:justice:apoxi1>

Last update: **2022/10/11 10:06**

